

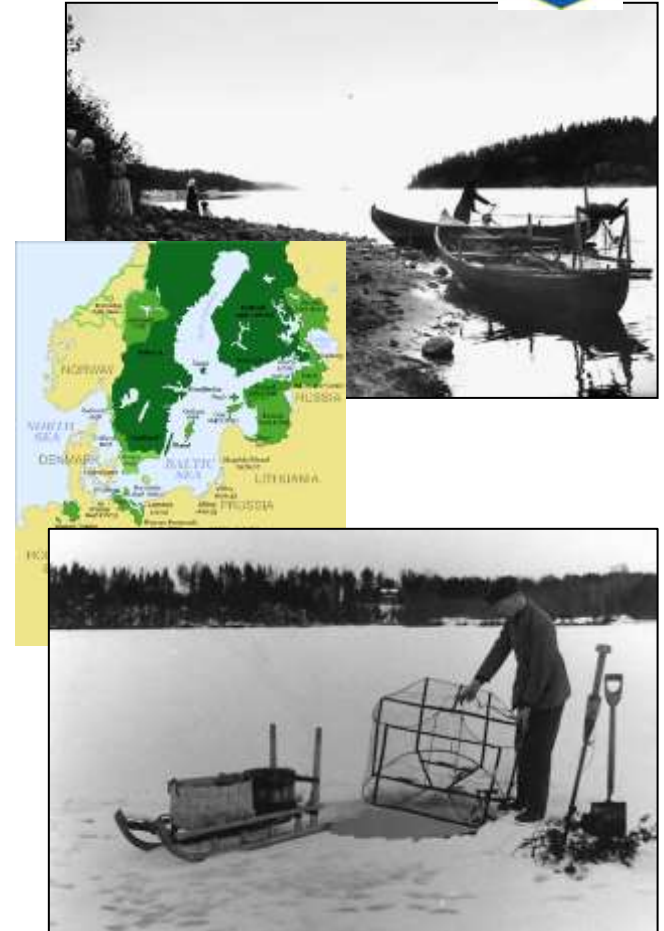

Kalastuksen historiaa

Esihistoriallisessa Suomessa kalastus oli pääelinkeino. Eräkauden jälkeen kalastuksesta tuli kiinteän asutuksen omavaraistalouden kulmakivi. Sen rytmi niveltui muiden maaseudun töiden vuotuisrytmiin. Ammattikalastus voimistui 1800-luvulla meri- ja jokialueilla sekä vuosisadan lopusta alkaen järviolueilla. Kalan myyntitulot auttoivat siirtymistä rahatalouteen. Nykyaikaisen vapaa-ajankalastuksen juuret ovat syvällä historiassa. ...

Isojaossa kylien vesialueet jätettiin lähes aina jakamatta eli vesialue jäi kylän tilojen yhteiseksi. Pääosa sisävesiemme omistuksesta on yhteistä yksityistä omaisuutta. Kiinteistöllä voi olla ”osuus yhteiseen alueeseen”, kuten termi kuuluu. Osakaskiinteistöjen omistajat ovat siis alueen omistajia. Tuhansien hehtaarien vesialueet edustavat arvokkainta osaa näistä alueista.

Kalastuskunta

kalatalouden perusjärjestö

Pöytäkirja tehty kalas-
tusratkoehunnan kokouksessa
lokkuun 28 p:nä 1914. Läsnä
olivat maisterit K. Huuvasa-
ra ja A. V. Nieminen, sekä
kalast. neuvot H. Häyrynen.

1. §

Tukeynjohtajaksi valittiin maisteri K.
Huuvasara ja sihteeriksi seutujärjestö.

2. §

Ensimmäinen kysymys kalastusnäytte-
lyn toimintasuunnitelmasta, josta kalastus-
voimien maanviljelyksen alustaa. Näytte-
lyysalaksi ajatettiin Längelmäkeä ja päät-
ettiin mitä jos sikäläinen maanvil-
jelys ryhtyy ne perustamaan, maan-
viljelyksen puolesta kukaan ei ole
kukaan. M. on päätetty tilaisuudessa esittää ka-
latalousnäkemyksiä ja pyörittämisalustaa, jo-
ka onkin Viialahdessa tilattu kalastus-
tutkimus. Tämä kassa sovi esittää maanvil-
jelyksen tutkimus. M. on esittänyt uusia

- Ensimmäiset kalastuskunnat perustettiin I maailmansodan aikoihin lähinnä ryöstökalastuksen estämiseksi
- Kalastuskunnat perustettiin Pirkanmaalle pääasiassa 1950-luvulla.
- Ongelmaksi muodostui aikaa myöden kalavesien pirstoutuminen.
- kalastuskuntien yhteistyöelimiksi perustettiin kalastushoitoyhtymät
- 1982 yhteistyöorganisaatioiksi tuli lakisääteiset kalastusalueet jotka laativat vesialueilleen käyttö- ja hoitosuunnitelmat.
- Yhdistämällä osakaskuntia (entinen kalastuskunta) saadaan toimiva perusorganisaatiotaso.

Kalastuslainsäädännön muutokset

- Vuonna 1902 Suomeen laadittiin ensimmäinen kalastuslaki.
- Vuonna 1941 - 1948 oli voimassa ns. jokamiehen kalastuslaki.
- Vuoden 1951 laki jatkoi samalla linjalla kuin vuoden 1902 lainsäädäntö, yleiskalastusoikeuksia laajennettiin.
- Nykyinen kalastuslaki on voimassa vuodesta 1982.

Kalatalouskeskus ennen ja nyt

Kalatalouskeskuksessa hoidettiin viranomaistehtäviä aina 1980-luvulle saakka, jolloin valtionhallinnolle perustettiin oman maakuntatason organisaatio, nykyinen ELY-keskuksen kalatalousryhmä.

Toiminta oli maaseutuneuvonnan piirissä aina vuoteen 2012 saakka. Pirkanmaan kalatalouskeskus rekisteröityi vuoden 2012 alusta omaksi rekisteröidyksi yhdistykseksi.

Vuosikokousväki päätti kokouksessa 12.12.2011 kalatalouskeskuksen rekisteröitymisestä omaksi yhdistykseksi.

Toimihenkilöinä ovat olleet Heikki Häyrynen, (1924) Toivo Hakola; (1953) Ilmari Vuorinen ja (1982) toiminnanjohtajana Pekka Vuorinen. 1980-luvulla vakansseja saatiin lisää. Piirikonsulentti (1985) (Juha Lehtonen) palkattiin ja kalastusbiologi (1989) (Eija Kirjavainen).

Pirkanmaan Kalatalouskeskus ry:n toimihenkilöihin kuuluvat toiminnanjohtajan Pekka Vuorisen lisäksi suunnittelija (vuodesta 1997) FM Päivi Pyyvaara ja kalatalousneuvoja/projektipäällikkö iktyonomi Ismo Kolari.

PIRKANMAAN KALATALOUSKESKUS RY:N HALLITUS

Kuvassa vasemmalta hallitus: Eero Einola, Hannu Hakala, Ari Tapanainen, vpj. Otto Hölli, pj. Hannu Wirola, Lauri Mustalahti, Erkki Ala-Paavola

Pirkanmaan Kalatalouskeskuksen lähihistoriaa

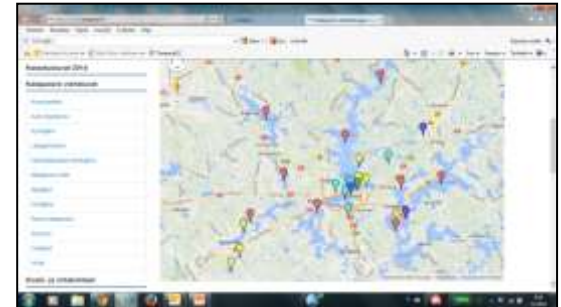
1980 – luvun alku

- Valtion avustus 100 %
- Järjestötoimintaa / kalatalouden edunvalvontaa

2000 - luku

- Maa- ja metsätalousministeriöltä tulostavoitteet järjestöille, joita toteutetaan tarkoitukseen myönnettyllä rahalla Pirkanmaalle 30'325 €
- Kalatalouskeskuksen liikevaihto v. 2013 465'997 €
- Toiminnan tavoite asiakaslähtöistä palvelua niin järjestöille kuin kalasta ja kalastuksesta kiinnostuneille
- Tiedotus tehostui kun perustettiin kotisivut vuonna 2000 www.kalatalo.fi

Järjestötoiminta

- Osakaskuntien yhdistäminen käynnistynyt vilkkaana
- Työn alla tänä vuonna ovat mm.
 - Pirkkalan kunnan vedet

- Suodenniemi 9 osakaskunta
- Mouhijärvi 6 osakaskunta
- Lempäälä 5 osakaskuntaa
- Vammala 16 osakaskuntaa
- Kihniö 15 osakaskuntaa
- Sahalahti 8 osakaskuntaa

Roineen
osakaskunnan
yhdistäminen
malliesimerkki
onnistuneesta
osakaskuntien
yhdistämisestä

Myllypuron kalanviljelylaitos

Ylöjärven Siivikkalassa
vuodesta 1915 vuoteen 1963
laitos siirrettiin Ruovedelle

Vaskun kalanviljelylaitos

V 1963 perustettiin Ruovedelle Vaskun
kalanviljelylaitos Oy, osakkaana mm. teollisuus,
Tampereen kaupunki - Nykyisin se on
yksityisomistuksessa

Kalanviljely Kala- rapuistutukset

- 1980-luvulla oli pulaa istukkaista – varoja jäi käyttämättä kalavesien hoitotoimiin
- Käynnistettiin projekti 1980-luvulla perustettiin luonnonravintolammikoita - enimmillään yli 100 ha lammikkoalaa
- 1980-1990-luvuilla tehtiin kokeita viivästetystä istutuksesta järvitaimenistukkailla
- Täplärapuistutuksilla on luotu pyynnin kestävätkä kannat reittivesille
- Toimitetaan asiakkaille laadukkaita tautivapaita istukkaita

ammattikalastus

- 1980-1990 kalastajille esiteltiin talvinuotta ja rysäpyyntimenetelmiä
- Pyyntivälineitä oli vuokralla kalastajille
- Esiselvitys ammattikalastuksen kehittämisestä ja mahdollisuuksista Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä, Sanna Ojalampi vuonna 2008
- lisäksi laatukoulutusta, opintomatkoja kalastajille

Vesilain mukaiset luvat

- Rakentamisessa asennevamma – ei tarvitse maksaa korvauksia vesistörakentamisesta

Vesistörakentaminen

- Viemäriputket
- Vesiputket
- Sähkökaapelit
- Pilaaminen
- Kaivaminen yms.

Korvauksia tulee maksaa –
lähtökohtana sopiminen – ei
käräjäointi

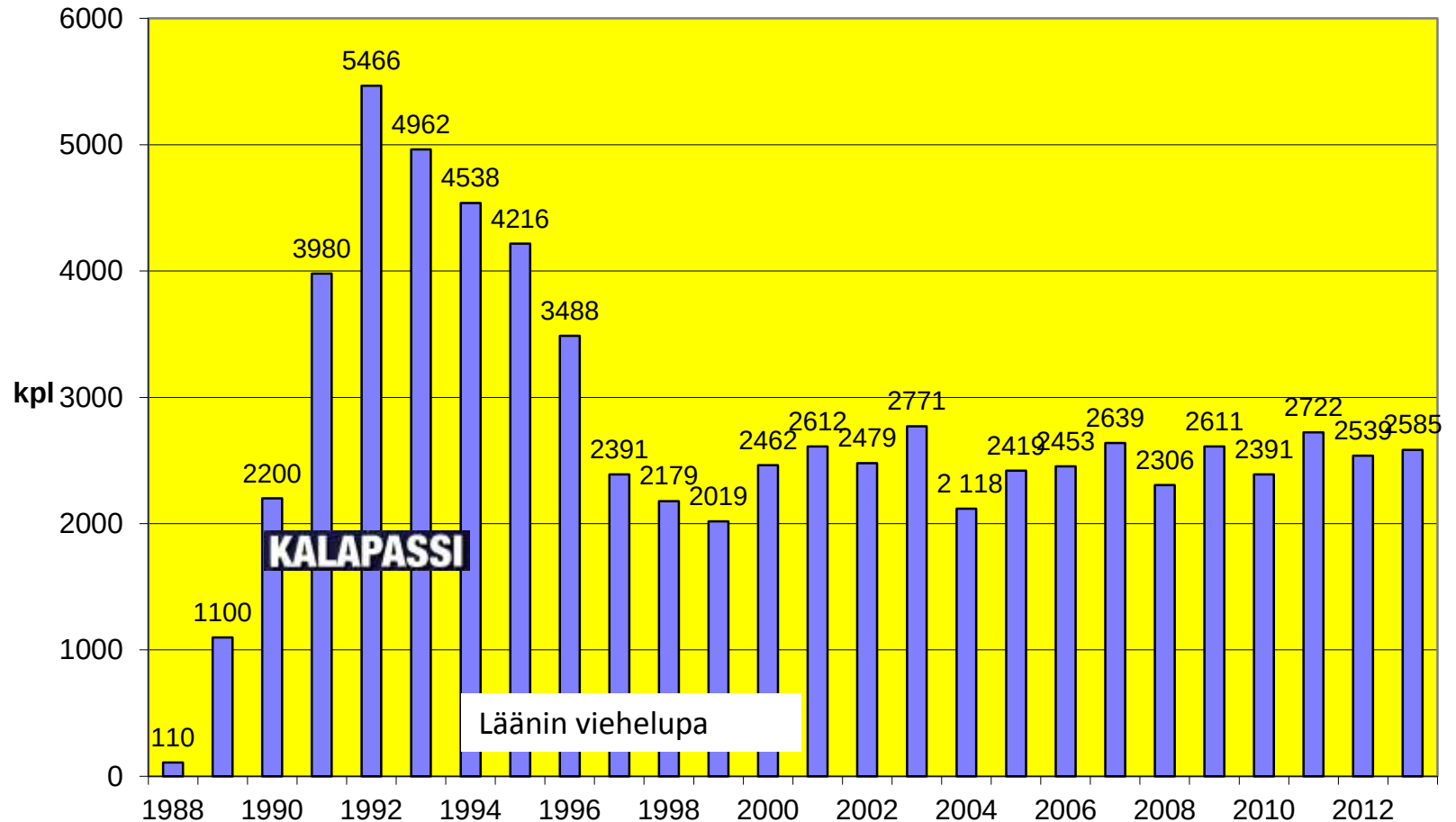
Kalapassin verkkokauppa

KALAPASSI

- Ensimmäiset luvat myyntiin v 1991
- Pirkanmaan kaikki keskeiset vesialueet
- Luvanmyyntijärjestelmässä kalastusalueiden luvanmyynti
- v 2013 käynnistyi verkkokauppa
- v 2014 osakaskuntien luvanmyynti / Tampereen kaupungin kalastus- ja ravustusluvanmyynti
- Myös maakunnan ulkopuolelle luvanmyyntiä

Kalapassin luvanmyynti 1988-2013

Myyjä eli lupa-alue

- Myyjänä lupa-alue
- Saa käyttäjätunnukset ja salasanat
- Voidaan seurata reaaliajassa mitä lupia on ostettu ja luvan lunastajien määrän
- Osakaskuntien pyydysmerkkien myynti vähenee
- Valvonta pystyy seuraamaan lupien lunastajat reaaliajassa
- WWW. **KALAPASSI** fi

Pirkanmaan kalatalouskeskus ry:n valvontapalvelut

- Ensimmäisenä järjestönä tuotteistettiin palvelu v 2005
- Asiakkaina: osakaskunnat, kalastusalueet mm. Tampereen kaupunki

KALASTUKSEN/RAVUSTUKSEN VALVONTAPALVELUT

Tarjoamme Teille valvontapalveluita. Käytössänne on Buster L alumiinivene (50hv) varustettuna asianmukaisin laittein. Valvontatyöstä tehdään raportti.

Teemme tarvittaessa erillisen laskelman asiakkaan tarpeiden mukaan. Kokemusten perusteella kunnollisen valvonnan jälkeen tilanne järvellä on "siistiytynyt" ja lupamaksutulot ovat kasvaneet. Kustannuksia voi jakaa tilaamalla palvelun naapuriyhteisöjen kanssa.

TEEMME MYÖS VALVONTATEHTÄVIÄ ASIAKKAAN TARPEIDEN MUKAAN – PYYDÄ TARJOUS.

JÄSENHINTA VALVOJA JA VENE

Valvontaa asiakkaan ilmoittamassa kohteessa 4 tunnin jakso kalatalouskeskuksen veneellä. Mukana tilaajan valtuuttama kalastuksen valvoja, hinta 395 €

JÄSENHINTA VALVOJA

Valvontaa asiakkaan ilmoittamassa kohteessa 4 tunnin jakso. Kalatalouskeskuksen valvojan lisäksi mukana on tilaajan valtuuttama kalastuksen valvoja. Tarvittaessa käytetään tilaajan venettä. Hinta 220 €

Hinta sis. ALV 24 %. Hintaan ei kuulu matkakustannukset valvontakohteeseen, perämoottorin polttoainekulut valvonta-ajalta, eikä tilaajan valtuuttaman kalastuksen valvojan kulut. Matkakuluista sovittava ennen tilausta. Oikeudet hinnan muutokseen pidätetään.

UUSI valvontatyökalu

- Tallennetaan valvontatapahtumat sähköiseen muotoon paikan päällä
- Tulostaa raportit:
kalastusalueelle/osakaskunnalle/poliisille
- Tekee yhteenvedon ELY-keskukselle
– KL 104 d § Tapahtumailmoitus

Suomen ensimmäiset kalamarkkinat pidettiin Tampereella vuonna 1991 Laukontorilla.

- Järjestäjänä Pirkanmaan kalatalouskeskus ry
- Tapahtuman suunnittelussa tietoisesti valittiin nimeksi Kalamarkkinat.
- tärkeä suoramyyntitapahtuma ammattikalastajille eri puolilta Suomea.
- kaksi kertaa vuodessa; keväällä viikkoa ennen vappua, syksyllä Tampereen päivän yhteydessä.
- Keväällä ja syksyllä tapahtumassa on käynyt noin 40 000–50 000 asiakasta eli vuodessa noin 80 000–100 000.
- Tampereen kalamarkkinoista on otettu mallia eri puolille valtakuntaa.

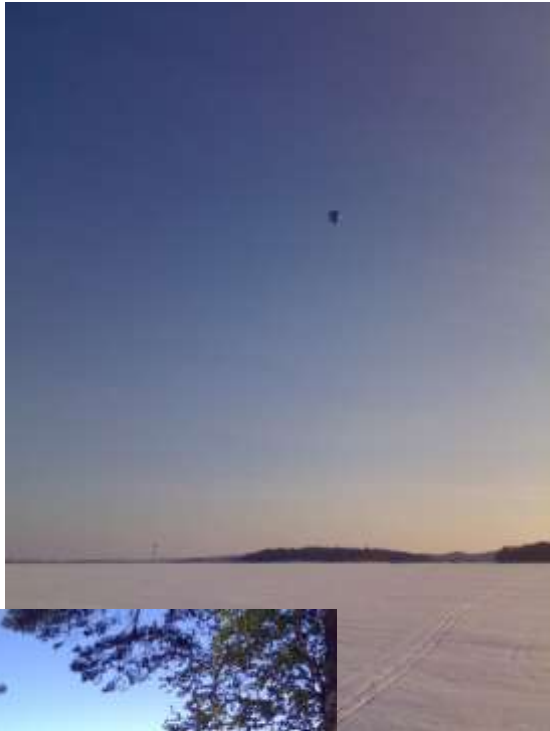
Rapu

- Kokemäenjoen vesistö oli Suomen jokirapupyynnin keskus 1900-luvun taitteessa. Pääosa jopa 20 miljoonaan rapuun nousseesta vuotuissaaliista meni vientiin.
- Rapurutto romahdutti rapukannan parissa vuosikymmenessä eikä tilanne ole sen jälkeen palautunut.
- Kalatalouskeskus käynnisti 1990-luvun alussa ruttoa paremmin kestävien täplärapujen istutukset. Työ on tuottanut hedelmää – täplärapukannat ovat maakunnassamme hyvät pääreittivesillä.
- Ravustuksesta on tullut ammattikalastajille merkittävä ansionlisä.

Kalastusmatkailussa osaamista

- Pitkäaikaista kehittämistä
- Toiminta ollut palkitsemisen arvoista
- Pirkanmaalainen iktyonomi Ismo Kolari palkittiin kalastusmatkailun eteen tekemästään työstä Kalaviikko 2014 tapahtumassa Helsingissä.
- Kalastusmatkailun kehittämisessä kalatalouskeskuksessa mukana ollut mm. Eija Kirjavainen
- Fishinginfinland hankkeessa on luotu Suomen kalastusmatkailua esittelevä ja markkinoiva monipuolinen nettiportaali,
- www.fishinginfinland.fi
- www.kuhamaa.fi
- www.zanderland.fi

TULEVAISUUDEN KALAVEDET

Hannu Wirola
ProAgria Pirkanmaan kalatalouskeskuksen
hallituksen puheenjohtaja

Harva tuotantomenetelmä tuottaa ravintoa ekologisesti yhtä kestäväällä tavalla kuin hoidetut kalavedet. Terveellisen, herkullisen ja esteettisesti kauniin lähiruuan lisäksi vedet antavat paljon muutakin: toimeentuloa, virkistystä ja elämyksiä. Niin jatkossakin, mutta uusin ottein.

Vesialueet ovat yksityistä omaisuutta, ovatpa ne sitten vesitiloiksi jaettuja tai omistajaosakkaistaan muodostuneiden osakaskuntien hallitsemia. Kuten tunnetua, vesialueet ovat omistukseltaan perin piirstaleisia ja keskimääräinen koko perinteisellä kalastuskunnalla kovin pieni. Pienuudesta on seurannut monenlaisia kehityksen esteitä.

Tulevaisuuden kalavesi on toisenlainen. Se on iso, paljon nykyisiä vesitiloja ja osakaskuntia suurempi. Ei kuitenkaan rajattoman suuri, enintään ”ihmisen kokoinen”, jotta asioita hoitavat henkilöt mieltävät hoitamansa alueet kotivesikseen. Sama koskee kalastusalueita. Nekin tulevat olemaan nykyistä suurempia,

mutta niilläkin on ylärajansa: kalastusalueen ”lääni” on mielletävä vielä kotiseuduksi.

VAHVOIHIN OSAKASKUNTIIN

Tulevaisuuden kalavettä hallitsee vastuullinen omistaja, taloudellisesti vahva osakaskunta. Se suhtautuu vesialueeseensa tuottavana kiinteistönä liiketaloudellisiin periaattein. Se hoitaa omaisuuttaan kuin maa-kiinteistöä ikään, siis paljoa muitakin asioita kuin perinteistä kalataloutta. Se on omavarainen, se osaa hankkia rahaa. Hallintomenojen karsimisen myötä se panostaa vesien

DI Hannu Wirola on puheenjohtaja myös Roineen osakaskunnan hoitokunnassa sekä jäsen Kalatalouden keskusliiton johtokunnassa, Vesienomistajien neuvottelukunnassa ja Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalueen hallituksessa.

KALATALOUS - IKIVANHAA JA INTERNETISSÄ

Pekka Vuorinen

Tulin Pirkanmaan kalatalouskeskuksen toiminnanjohtajaksi nuorena kalatalousteknikkona vuonna 1982. Edeltäjiäni olivat olleet kalatalousneuvojat Heikki Häyrynen, Toivo Hakola ja Ilmari Vuorinen. Häyrynen aloitti vuonna 1912, Hakola 1924 ja Vuorinen 1953. Työtä maanviljelystäkin vanhemman ravinnonhankintatavan ja elinkeinon hyväksi on tehty pitkäjänteisesti, vaikka organisaatiomallit ovat välillä muuttuneet. Yksi hyvä pirkanmaalainen idea on Tampereen Kalamarkkinat, mallia on otettu muihinkin sisämaan kaupunkeihin.

Kuva on Farmari-näyttelystä 2005, johon toimme täytetyn monnin. Se on pyydystetty 1864 Janakkalassa; pian laji kuoli sukupuuttoon, ilmeisesti ilmaston kylmenemisen vuoksi. Nykyään kalavesiä hoidetaan kestävästi.

HISTORIAA KALATALOUSKESKUKSEN TOIMINNASTA

Kalastus oli kiinteän asutuksen omavaraisalouden kulmakivi. Sen rytmi niveltui muiden maaseudun töiden vuotuisrytmiin. Kalastus voimistui 1800-luvun lopusta järvialueilla. Kalan myyntitulot auttoivat osaltaan siirtymistä rahatalouteen. Isojaossa kylien vesialueet jätettiin lähes aina jakamatta eli vesialue jäi kylän tilojen yhteiseksi. Pääosa sisävesiemme omistuksesta on yhteistä yksityistä omaisuutta. Kiinteistöllä voi olla "osuus

yhteiseen alueeseen", kuten termi kuuluu. Osakaskiinteistöjen omistajat ovat siis alueen omistajia. Tuhansien hehtaarien vesialueet edustavat arvokkainta osaa näistä alueista.

JÄRJESTÖJÄ ON KEHITETTÄVÄ

Ensimmäiset kalastuskunnat perustettiin I maailmansodan aikoihin lähinnä ryöstökalastuksen estämiseksi. Läänin maaherakin osaltaan kiirehti perustamistoimia. Kalastuskunnat perustettiin Pirkanmaalle pääasiassa 1950-luvulla. Ongelmaksi muodostui aikaa myöden kalavesien pirs-

Kiitos mielenkiinnosta